

[Udenrigsministeren.]

tionen skulde komme, maa man jo undersøge, hvilke Muligheder der kan antages at være.

Men over for denne Fremgang oprettholdes fra en Række Talere og Skribenter her i Landet den stadige Uro. Ingen Kendsgerninger har den at bygge paa, ingen Forstaaelse af de Vilkaar, under hvilke Danmark forhandler med den øvrige Verden, og derfor kan jeg ikke nægte, at det forekommer mig, at det vilde være paa Tide at holde inde med denne Uro; for det første er den ubegrundet, og for det andet kan jeg ikke rigtig se, hvilke Interesser ærede Medlemmer kan have i den. Jeg forstaaer, at man kunde sætte megen Uro i Scene i Aaret 1932.

Vi havde to betydningsfulde Valg, vi befandt os i en Situation, hvor vi var ligesom paa Lavpunktet i Danmarks økonomiske Tilstand i nyere Tid, vi stod endelig saaledes, at vi nylig havde faaet Vairutakontrol, og den havde kun kunnet virke til Tilvejbringelse af Betalingsbalance, hvilket betød, at den havde virket paa ubehagelig Maade for de fleste danske Borgere, hvorimod den endnu ikke paa det Tidspunkt havde kunnet danne Grundlag for de Handelsaftaler, ved Hjælp af hvilke Danmarks Økonomi i den følgende Tid er blevet ført frem. Da forstaaer jeg, at man kunde føre denne Agitation og vedligeholde denne ustandselige Uro, men nu, efter disse Aars Fremgang, hvad Grundlag er der da for den, og endelig, hvad Udbytte faar de ærede Medlemmer af den? Vi har haft adskillige Valg i den følgende Tid, og jeg skulde tro, at de vel i det store og hele har skuffet de ærede Kritikere. Jeg tror, at disse Valg bærer Vidnesbyrd om, at Befolkningen meget vel forstaaer hele den Stilling, der her foreligger, og derfor vil den fortsatte Tale derom være spildt Ulejlighed, men noget andet er, at den vil i hvert Tilfælde ikke lette kommende Forhandlingens Gang. Jeg ved ikke, hvilken Forestilling ærede Medlemmer danner sig om de Drøftelser, der finder Sted mellem vore Forhandlere og andre, men jeg haaber, at de vil tro mig, naar jeg siger dette, at jo roligere vi forhandler i Danmark, desto lettere vil Forhandlingerne med de andre være, og det tjener ikke kommende Forhandlinger med den øvrige Verden, at vi ustandselig taler om og diskuterer dette Spørgsmaal her, som om Tyskland var det ene- og altafgørende. Jeg hører tit Udtalelser her, som giver mig det Indtryk, at man ligesom har glemt Eksistensen af det andet store Hovedmarked for Dan-

mark, og hvis man virkelig ikke kan beherske sine Stemninger i saa Henseende, faar man jo lade være; men jeg tør i hvert Fald sige, at saadan Letsindighed vil ikke blive udvist og kan ikke udvises fra Regeringens Side.

Med Hensyn til selve Fremtiden vil jeg sige, at det er maaske i mit Syn paa den, man især har fundet den Pessimisme, som jeg skal have lagt for Dagen. Hvis man ved Pessimisme forstaaer en Erkendelse af, at Fremtiden er usikker, kan man have Lov til det, men jeg maa understrege paa ny, at den er usikker; det er den baade storpolitisk og økonomisk i Forholdet til de andre Lande. Ingen kan beregne det nærmeste Aars eller de nærmeste Maaneders Udvikling i Storstaterne i deres indbyrdes Forhold, i deres økonomiske Politik, og derfor kan det ikke nytte at lægge Skjul paa den Usikkerhed, som i saa Henseende findes. Undertiden har jeg den Følelse, at adskillige Medlemmer tror, at vi her fra dansk Side ligesom kan diktere Udlandet, og at naar vi ikke opnaar det, vi ønsker, er det bare paa Grund af glippende Vilje eller glippende Evne fra dansk Side. Jeg tør sige, at hvis ærede Medlemmer, som mere eller mindre ubevidst lever i en saadan Forestilling, fik Lejlighed til at følge de paagældende Forhandlinger, vilde de meget hurtigt komme bort fra denne Tankegang. Saa vilde de forstaa de særlige Vanskeligheder, der ligger i dette, at Danmark har to bestemte Hovedmarkeder, og at disse to Hovedmarkeder er ude af Stand til at levere en meget stor Del af de Forbrugsvarer og Raastoffer, som Danmark skal have. Der ligger heri afgørende Vanskeligheder, som ikke er lette at overvinde.

Der er opstaaet og vil atter og atter opstaa en Spænding mellem de Tendenser til Fremgang i Forbrug og Produktion, som i det sidste Aar har vist sig; og de Grænser, som Forholdene i Verden sætter for fortsat Fremgang paa disse Omraader. Denne Spænding voldes os mange Vanskeligheder, har gjort det hidtil og vil gøre det i Fremtiden, og dette bliver vi nødt til at erkende. Vi maa under de nuværende Forhold i ikke mindre Grad end under andre Forhold indrette os paa at bære de Svingninger, som Verdens økonomiske Forhold paatvinger os. Vi kan ikke med Sikkerhed sige, at det, vi har naaet i 1936, i fuldt Omfang kan opretholdes, og endnu mindre, at Fremgangen kan fortsættes. Jeg har udtalt Haabet om, at begge Dele skal kunne finde Sted, at man ikke blot